

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci střílet?

A hned patel na zem, ostal jsem na chrptě na medved, už mi bo, tak to spredu na nohách, už ma hřízel.

Mělem prebeho hlavou, že jako dlhoma tam bude mordovat.

Tady je Matej Skalický a tohle je Vinohradská 12.

V Neslovensku zaznamenali za jediný den hned 3 útoky medvědu.

Dvů je napadnutý muži mali přízebe zbráně a tak medvedou těsně před útokom zástrelili.

Tretí muž bo neozbrojený bežet s tomu medved do hřízoho obeno.

A znovu se otevírá debata o tom, jestli se ve slovenské přírodě medvědi přemnožili, nebo jestli jde o neopatrnost na vštějů.

Ještě řešeně situaci, že jada najnouššie a je struženě města opcí slovenska.

Naprahu jú regulovaný odloupojovníkmi.

Slovenskou řeší útoky medvědu na lidi. Je populace šelem větší než drív a nebo je turisté a lesníci začali víc dráždit.

A je řešením problémové medvědy z 3 let, jak tětě navrhuji někteří slovenští poslanci.

Na to se ptám Midoslava Kutalan, experta na velké šelmi z Mendelovy Univerzity v Brně.

Dnes je pátek 21. července.

Dobrý den, vítejte ve Vinohradské 12. díky za vás čas.

Dobrý den.

Slovenskou se v posledních dnech potíká s nárustem útoku medvědu na lidi.

Minulý víkend došlo ketrem takovým případům z toho jeden skončil vážním zraněním.

Proč podle vás těch útoku zrovna v tuto chvíli přibýval?

On ten nárust se zdá v posledních dnech, že je velký.

Tím, že se sešli ty tři útoki za ty poslediny, ale v tom průměru k nějakému výraznému zvýšení nedochází.

Oni tech útoku bylo tuším kolem 8, teď jsme na nějakých 6 nebo taky se to blíží těm 8, takže plus-minus je to pořád stejné a k nějakému, že by docházalo k dvojná s omenu, k trojná s omenu zvýšení, k tomu nedochází.

Je to jedné zvýšení oproti loňsku, ale dá se říct pořád, je to v limitu.

Pardon, ta čísla, která jste teď říkal tabila za let nebo za celý rok?

Ta čísla se týkají tedka jenom bůlky toho dle roku.

O začátku roku do bůlky je to plus-minus z hroba stejné, jako v minulých letech je to nějakých 8 útoků.

Vždycky tedy po rovnání toho období toho prvního pololetí.

Pokud se ale tedy bavíme o nějakém malém zvýšení, co za to může.

Víc turistů ve slovenských horách přibývá medvědu, jaké jsou ty důvody?

Tak ten jako mý milným fluktuacím může dochází každoročně.

A nedá se to bez nějaké detailnější analýzy podrobný, jako říct čím to je, protože charakter tych útoků, jaká jsme zaznamenávali, byli jako různé.

Byly tam útoki po roztu, které se týkali nějakých lesníků, kteří tam pracovali. Byly tam i útoki nebo střety vlastně z myslivci, kteří nějakým způsobem se bránili, střílejí na medvě a v sebe obraně, což je vždycky těžké ověřit, když to bylo skutečně tak, jak to popisalo lidé,

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci strážet?

a byli tam i útoky při setkání z medvedicí.

Kdy tam byl mádět a medvedice, to jsou už vždycky rizikové situace a tam k tomu útoku dojít může.

Takže jedné důvodce nedá říct, ale prohodno cení nějakou detailnější analýzy bylo potřeba trochu vědět víc o teh detalech,

když jasně nemám informaci detailní, jako mají slovenští kolegové.

No léto bývá obdobím, kdy se určitě v slovenských horách pohybuje více lidí ať už to jsou tedy tí lesníci a nebo hlavně tedy turisté i třeba z České republiky, kteří tam míří na dovolenou.

Zároveň ta druhá část té otázky byla zda přibývá těch medvědů o tom něco víme, kolikých v těch slovenských horách v Tatrách a tak dále je.

V tomu zeštvování počtu medvědů byla v posledních nech publikovaná studie, na které se podíleli kolegové z přírovenské fakulty Karlové univerzity a ten odhad, který je nějaký kolem 1200, medvědů je zroba stejný, jako byl ve studii, která byla publikovaná v roce 2016.

Takže k nějakému mírnému nárustu pravděpodobně došlo,

ty studie pracovali zase z jinou trochu metodikou,

nemuseli zachytit na ten nárust, nicméně řádově se pohybujeme po řád ve stejných, jako by čísla, holčité nedošlo v nějakém několika násomném nárustu, ale pravděpodobně k mírnému zvýšení dojd' mohlo.

1200 medvědů to je hodně nebomálo, jak se to ho bezzišťuje?

To je otázka, jak se to díváme, ono redicky nejde o přesný počet medvědů, ale spíš o míru té konfliktu, ke kterým dochází.

Odhad se vytváří na základě genetického vzorkování té populace,

kdy se sbírá trus v časovém období, pokud možno v co největším území v celém arálu výsky tutoho druhu a následně se porovnáva množství opakovaných záchytů stejných jedinců.

Podle poměru opakovaných záchytů, těch jedinců se dá určit, jaký je rálný početek medvědů a jaká je přesnost jechodhadů.

Takže je to poměr nějakoby náročná statistika,

ale já jsem se přímo neuchčastnil do studii,

takže nemůžu plně říct, tak dobře bylo prostorové roložení té vzorku, jaký byl tento usilí přizýzkání.

Zméně ty hrubé čísla, které jsou momentální k dispozici,

tak víceme nějakou ukazuje to, že je tam nějaká nejstota, která je vždycky, ale nyní ta odchylka nějaká výrazná.

Je to nějakých 150 jedinců, o které to číslo může být dnišší nebo vyšší.

Rozumím, a to jsou ty medvědi, u nich jsme ještě nezistili, kde káli.

Ano, to je nějaký odhad, který mít ta studii, jakoby pracuje.

To je ta nejstota.

Počet vzorček neovplivňuje výrazně presnost odhadu.

Zménšuje jíba ten interval spolahlivost, to znamená,

že spolu autor studie Mariján Hledko

ze Slovenského ministerstva životního prostředí.

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci strážet?

To to ukazuje jednoduše simulační proceduru,
třiže automatizované programy, které vyhodnocují,
či Dani stáv, vzorek zodpoví dá velikosti populace.
Stejně, letiščíovka medvědu na Slovensku, to s čistě lajckého pohledu,
mě to přijde jako velké číslo,
a zdá se mi, že se tedy medvědu na Slovensku daří.
Je to pravda?
Bojčitě, ta populace je životalschopná.
O tom není sporu dochází každoroční reprodukci,
takže z tohodné pohledu Slovensku splňuje nějaké základní parametry.
Životalschopnosti populace udržuje jí v nějakém stavu,
kterou si převezalo stupem s ním do Evropské unie,
že ten druh nějakým způsobem nevyhubí nebo nebude eliminovat.
Takže to číslo je určitě jako by slušné,
ale jestli je příliš vysoké nebo příliš nízké,
jaká je rálna kapacita, to v případě medvědu
se nedá úplně tak odstolu říct,
protože je to hodně závisné na úživnosti biotopu
a potom v posledních 10 letech,
kdy ta populace postupně stoupá, tak mi nevíme,
jestli už dosáhla maximální kapacity,
nad kterou se dále může šířit,
nebo ještě nějaký prostor grůstu.
Jsme nětedy ta populace,
jestli to chápu dobře, roste,
zároveň tedy medvědi naráží na to,
že člověk obvykle zmenčuje prostor
volně žícím živočíchům,
to znamená, že tam třeba právě proto dochází
těm střetům, člověka se zvířetem,
současně.
Nejsou to právě medvědi,
rádi využívají nějaké
nenučené pohostinosti
lidí, že jim třeba
chodí na polé
nebo do odpadkových košů a podobně.
Udčitě, jako jeden z těch důvodů,
tech dobrých podmínek je i to,
že tí medvědí mají v podstatě
neomezené možnosti,
konzumace potravy, hlavně
těch níších polhách, to jsou tedy
kokuřičná pole, kam se v době

mlečné zralosti, teď kukuřice
tí medvědi hroba dně vztahují
a ty možnosti jsou podstatě
neomezené, je to podobně jak dívo ke prasata,
které tady taky nacházejí
dálší podmínky.

Tohle pohledu člověky vytváří
relativně slušné podmínky k životu
na druhou stranu to omezení
do listů nebo i myslivců
tam určitě hrají taky svoj roli
takže to podstatě je
vždycky při soužití s velkou
šelbou nebo s nějakým konfliktním
druhem je vždycky hledání, nějaké
rovnováhy, soužití v té krajně
tak aby jsme byli schopni
vybalit sovačické rizika, které
s ním souvisí a zároveň ten
druh zcela nevyhubili.

Ale když jste říkal, že jsem medvědům na Slovensku
dání, tak jste asi nemyslel jenom
vždycky, co všechno
jim tam dělá dobře. Tak určitě
k tomu přispělo i ta postupná
obdně na té lesu, kterým
dochází i po tech větrných kalamitách
a podobně které dneska za růstají
bobulnosné rostliny, spoustu
maliní, to všechno jsou
biotopy, které jsou pro i člověk
a třeba poměrně
špatně přístupné, pokud se bavíme
v těch taterách, takže
celková uživnostech biotopů,
která je tvořena nějakou mozaikou,
je o mnově lesa, se tam dostávají
hlavně ty plodiny, jako jsou maliny
borůvky a tak dále, které lidka
plodí, to jsou v další podmínky
a další část, významná
jsou pak bukové lesy, samozřejmě
ty přirozené lesy na Slovensku, to věří
posledně vyšší podíl, než je to

třeba v Česku, klíčové jsou
přejošim bukvice, ty bukové porosty,
které pokud je dobrý semený rok,
tak medvedí tam mají spoustu potravy,
kterého využívají a v posledě pak nemají
tendenci hodit hledat potravu blízkosti lidí.

Méně lesu v Česku,
než na Slovensku chrání
v uvozovkách, Česko od toho, aby
k těm střetům docházalo mezi člověkem
a medvedem třeba i u nás.

Takhle, já jsem to myslel tak, že na Slovensku
je vyšší podíl těch přirozených lesů,
kde je víc třeba i lobučin,
ty, které mají vyšší uživnost.

Já jsem to myslel úplně stejně, když my
tu ty lesy nemáme, to znamrá, že my tu nemůžem
takhle i u nás ty podmínky jsou,
problém trošku je, že jsme právě
na okraji té populace, takže
když už se k nám nějakým medvedí dostanou
a třeba i ty podmínky najdou,
tak jsou mnohem víc ohrožování
tím okrajovým efektem.

Té populace to znamená, že
někde jsou nějaké dálnice, nějaké
barieri, které třeba hůst překonávají
a nebo je tu nějaká míra pitláctví,
vyšší míra
nepochopení, než na tom Slovensku,
kde přeci jenom ty myslí obovatelé
i tím myslící už jsou na mizkých
medvedí a zvyklí.

A přišla gunim medvedí
s dvoma mladými, asi na tu zdělenost
80 metrů, kdo konca medvedí a
přišlo gunim na 30 metrů, potom se
jeho zvali, tak se postavila na zadné,
a ho neala zjistiláka i situácii
a potom ho odýšla.

Neželanou spoločnosti robí golfistom
na táloch pod nízkimi tatrami
už niekoľko mesiacou medvedí.

Má zmetrou od klientou,

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci strážet?

či jsou to golfisti, či jsou to děti.
Učí preba si uvedomit,
že minimálne 90% prípadav,
kedy zastředně medved člověkom
pí o tom len medved, ujde
skvóra, ako si to člověk přijí mě.
Čiže ty případy jsou lepší,
by som podal len špíčka na douca.
Když k nám se zatulá jeden dva medvedí,
tak většinou je to poměrně
jako velký poprask
a lidé to považují za něco nepřirozeného,
co může mě, i když je tady
nějaká mediální vlná,
která pořád tady funguje
tak pro řadu lidí,
je to normální stav.
Takže ta tolerance k těm medvedu
mě učitě vyšší.
Ať už v Česku nebo
spíš tedy na Slovensku narazím
lina medvěda,
tak co dělat?
Tak vždycky je důležitý kontext
se situace a já nebo moji kolegové,
jsme se o pakování setkali
a žádné to v setkání
nebylo nějakým způsobem rizikové,
kontroversní,
samozřejmě člověk, když po prvé
najde nějaký pobytový znak medvěda
nebo ho vidí, tak má velkou obavu,
protože se mu v hlavě začnou objevovat
všechny ty katastrofické,
jakoby je správě, které četl třeba
v medvědích, ale rálně ten medvět
je relativně plaché zvíře
a pokud toho člověka uvidí,
tak vás byš tendenci útec.
Pokud se setká
medvědíc s těmi mláďaty,
ale i tam má často tendenci
ty medvědíc dětavarovat a nějakým způsobem
útec od toho člověka

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci strážít?

a dává mu nějaké signály.
Někdy třeba může naznačit útok,
když se třeba rozběhne, bo postaví se na zadní.
To neznamena, že by medvěť chtěl
utočit, ale třeba zisťuje,
jaká je aktuální situace, aby mě lepší
rozlech nasál vlastně
pak toho člověka.
Vlastně při těch setkáních,
pokud jsme nějakou větší vzdálenost,
řádově třeba stovky metru,
vidíme medvědia v protiším svahu,
kdy nás pod medvě nevidí.
Tak není potřeba,
panikáři, můžeme sledovat,
pokud jsme medvě závidili
nějakou bližší vzdálenost
desítky metru,
tak je lepší se vydat jinou cestou
a dá dvědět o to medvědovy,
aby nebyl překvapen
o tom naší přítomnosti.
Není tedy cesta
i jako křičet
nebo mluvit na hlas?
Odčítě, je to tak,
jakou v podstatě asi nemá smysl
po celou dobu, kdy se pohybujeme
v lese, tak vytvářít
nějaký velký hlug,
ale pokud se pohybujeme na turistických značkách,
kde projde deni desítky,
někdy i stovky turistů,
tak medvědí samozřejmě velmi dobrěví,
že tyhle uzemí jsou využívané lidmi
a není vlastně
hlavní žálný případ, kdyby
medvě napadl člověka
na turistické značce.
Spíš to jsou ty případy
nějakého překvapení, které se ději
nějakým vesníkům, nějakým
nepřehledným terénům,
nebo hubařům někde

po rostu, který může být
taky nepřehledný,
nebo jsou to pak právě
ty střety medvědice
s člověkem a medvědy.
Ty můžou být
zpátý.
No a pět než to.
Kod děláme.
Ještě mi řeknete,
já vím, že třeba vespojených státek
se v národních parcích prodávají spraye
proti medvědům je něco takového
užitečné a dá se to koupit
i tady ve střední Evropě.
Ano, ty spraye
ukázala to řada studií, že jsou poměrně
zpěšné, dokonce úspěšnější
než nějaké zbrani v sebe obraně.
My jsme ty spraye nějakou dobu
dováželi i do České republiky
a navízeli jsme vlastně lidem
i u nás, nebo celý třeba na Slovensku.
Ale
postatě jsme s tím jako
přestali ty spraye
souplemálně drahé a
sami jsme vlastně jako nepoužívali, protože
po té, co jsme sami jakoby
opakovaně spali v oblastech,
kde se vyskytují medvědí,
kde jsou tak nebezpeční, že bysme potřebovali
ty spraye a přišlo nám to,
že to lidem dodává nějaký
falešný pocit, jako bezpečí
a že si pak můžou jako dovolit
víc, než by měli.
Myslím, že to není úplně ten správný
přístup, jaký bysme měli mít,
protože v Teseverní Americe přecejnom
je to trošku jiný typ útoku,
tam tím je dvědí někdy na toho člověka
skutečně utočí, jako by bez přípravy
v té stření Evropě u nás,

nebo obrané rákce měli vydá,
pokud nějakým z třetím dojde
a tam ten spray, jako až tak potřeba
není. A pardon, jak
přesně to funguje? Jako je to pachový
spray nebo je to spray na omráčení
toho zvířete? Je to
pepřový spray, který má
ten rozdíl oprotitem, jako by
malým pepřovým sprayem,
které se dají koupit u nás i běžně
pro se obranu,
že má poměny velký dosach, je to
nějakých 8 až 10 metrů,
v té velikosti a mě schopen
tedy toho medvilia,
jakoby zasáhnout, nebo odplašit
v čas, než dojde
k tomu člověku na blízku,
takže to skutečně už
nějaká relativní kontaktní vzdálenost.
Gdy se spátky dostaneme
do té aktuální situace
na Slovensku, tak tam
tětě ministerstvo životního prostředí
a vyzovalo, že jedním z těch řešení bude
posílení zásahových týmů.
Tak ty zásahové týmy
třeba takové, to prostředky
nemají i k dispozici
sebou, nebo jako co oni
přesně dělají, co je jich úkolem.
Tak úkolem tak zásahových týmů
je vlastně se zaměřit na
ty jedince, které jsou
problematické a můžu dobyt právě díky
té synantropizaci, to, že jsou
v oblasti a v Tatrách, to je
pohrád jako čas té, že je tam relativně velké
množství kontijnerů, které nejsou zabezpečené
mědvedí se na ně učí, chodí
na ty odpadky a postupně
stráci respekt nebo plachos přeřtím člověkem.
A takové mědvedí jsou pak mnohem nebezpečnější.

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci střílet?

Ale můžou se tím objevit i vlnách oblastných, než v Tatrách, kde je konfliktu nejvíce a úkolem těch zásahových týmů je identifikovat ty problematické jedince a snažit se je z té populace bude odstranit, pokud už je to skutečně velmi sělná habituace nebo synantropizace na člověka a nebo nejdřív použít, třeba gumové projektyly a nějakým způsobem pomoci takzvaného averzivního podminování tzn. znepríjemnit v tomu medvidovi zájstek s člověkem tím, že ucítí nějakou bolest, která ale nezraní tak do nutídy aby se člověku vychýbali a pokud tyhle averzivní metody vlastně nefungují, tak pak dochází k tomu odstraní z té populace a to je vlastně asi jde nejlepší spohesob jak předcháze konfliktům protože nikdo nemá zájem aby se pohojbovali medvidi kteří jsou nebezpeční, kteří se přibližují lidem, zvládí u nich potravu takže pokud už k nějakéte synantropizaci dojde, tak je potřeba tím medvidi bude odnaučit a nebo odstranit.

To znamená odstřelení, tedy pokud chápu dobře, a v tomhle případě odstřelení ale je potřeba říct, že tohle je cílené odstřelení zaměřené skutečně na jedince které můžou být předtím i třetelé meteticky sledované, kolegové v Tatarnském nároním parku na polské straně, všechny tyhle medvidi nejdřív označují, sledují detailně chování, protože někdy to může být dino dočasné nějaká změna chování, která jsou

vysí z životním ciklom toho medvidátím
že nemá do slerech potravu
a měli jsme takový případ
když si před tři čtyřmi lety
kdyby to byla medvidice, která působila
veliké škody
byla často viděná, my jsme
jasně z kolegy z Polska
obojkovali v tom dalším roce
a poté jsme mohli pozdorovat,
že plně změnila svoje chování
že i ten samochný odchýd je
pro zvíře nějaké stresující, byl tam nějaký kontakt
s člověkem a i to mohlo mý dopad
na to, že
se lidem relativně vychýbala
a pokud dělali nějaké škody
tak to byly jednou škody na ulech
které byly nezabezpečené někde
v prostři lesu nebudu na nějakých loučkách
když jsme byli u toho odstrzelu, tak někteří poslanci
na Slovensku teď vybízejí k tomu, aby
se medvět hnedí mohl
lovid, koukal jsem se do agentury
Tassr, Třeba Boris Skolár, předstra
slovenského parlamentu ze strany, jsme rodina
to navrhu je, je to na místě za vás
určitě se nedá říct,
že by počet medvědu
výrazně jako by koreloval
množstvinté konfliktu
to v podstatě může mít
efekt pouze v případě, že by jsme
jako odstrzeli všetské medvědy
z toho konkrétního jako regionu, pak by ty konflikty nebyly
ale pokud jednom snížíme
počet medvědu o polovinu
nebo o třetinu
nebo o dvě třetiny, tak to neznamená,
že tam nebudou ty konflikty
řada těch útokou, které
proběhli teď
nebo v minulí, tak se odehrala
v oblasti, kde není nějaký vysoká

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci strážit?

koncentrace medvědu
je to třeba o Karej Arálu
bude o náhody, nebo o nějaké
problematické jedince
ale jsou tu oblasti na Slovensku
i v jiných zemích, kde je tam koncentrace
medvědu poměrně vysoká
a přesto tam konflikty skoro nejsou
takže není to o té
vůstotě populace medvědu
ale spíš právě o
tech problematických
jakoby regiony, na které potřeba
se zaměřit a tam je potřeba posílit
těch zásahových tým
takže posílení zásahových týmů
za vás jednoznačně nejlepší řešení
v tohle hvětipování
těch problematických jedince
v případě nějakého zhoršení
toho chování odstřelní
tam je důležité jeden faktor
že pokud tam je medvedice
která třeba je synantropizovaná
která chodí na odpadky
tak to učí velmi pravděpodobně
i ty medviděta
takže tam je potřeba skutečně
v tomhle pohledu i pro některém
kterému může být kontrovertní
problematické tak tady skrátka
není na možnost
a tam není skutečně žádná šance
na nějaké přeúčení těch návyků
naprosto minimální
tam nejlepší šance je taková
kromě těch zásahových týmů
je v té prevenci
to znamená mít dobré zabezpečení
odpad k téhle regiony
kde medvidi jsou
aby jsme právě nedávali možnost
k tomu nějakému schoužití kterému
může fungovat

[Transcript] Vinohradská 12 / Medvědi útočí. Mají je Slováci střílet?

tak moc díky za všechny informace
které jste nám poskyto
děkuj za pozování
Vinohradská 12
má svou stránku na webu i
rozhlas.cz
najdete tam všechny nové i staré díly
mrhněte se
a nebo nás poslouchajte ve vysílání
českého rozhlasu plus
jsme taky ve všech podkástových
aplikacích co nový všichni den
Jeden díl
teď vidáme i v neděli
anglický originál rozhovoru
se s vytlanou oslavskou
o ruských pálečných zločinech
Nasešenou o víkendu